

Висновки. На самоефективність військових впливають як вольові зусилля, які дозволяють результативно діяти, так і вигоряння, що формується в процесі здійснюваної професійної діяльності та в деякій мірі блокує її.

Світлана Білозерська
к. психол. н., доц. кафедри ТПП
Національного університету «Львівська політехніка»,
м. Львів, Україна

АКСІОПСИХОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ПРОФЕСІЙНО-ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ МАЙБУТНЬОГО ПЕДАГОГА

Аналізуючи основні напрями аксіологічного підходу, можна переко-
натися в тому, що даний підхід дозволяє вирішити два основні завдання в про-
цесі професійно-педагогічної підготовки майбутніх учителів. Перше завдання
полягає у формуванні ціннісних орієнтацій майбутнього педагога на основі
гуманістичної парадигми, яке знаходить своє вираження в ціннісному від-
ношенні до власної особистості та психологічному благополуччю майбутніх
учнів. Друге завдання полягає у формуванні ціннісного ставлення до своєї
майбутньої професії, яке може бути виражено в розумінні і прийнятті педаго-
гічних, професійних та морально-духовних цінностей.

Особливу важливість аксіологічного підходу до змісту освіти підкрес-
лює М.Г. Племенюк. Вчений акцентує увагу на тому, що аксіологічний підхід
підвищує соціальну роль освіти, оскільки ціннісно-орієнтовний характер влас-
тивий всім видам людської діяльності, адже саме поняття «людина» розгля-
дається як вища суспільна цінність.

Говорячи про формування ціннісного ставлення до своєї майбутньої
професії, можна звернутися і до думки В.А. Сластеніна, який пише наступне:
«... педагогічні цінності – це ті її особливості, які дозволяють не тільки за-
довольняти потреби педагога, але і служать орієнтирами його соціальної та
професійної активності, спрямованої на досягнення гуманістичних цілей.
Педагогічними цінностями є норми, які регламентують педагогічну діяльність
і виступають як пізнавальна і діюча система, яка служить сполучною ланкою
між громадським світоглядом в галузі освіти і діяльністю педагога».

Теоретичний підхід до сутності аксіопсихологічних основ, дозволяє
стверджувати, що пріоритетними напрямками вдосконалення навчально-

професійного процесу в рамках даного підходу стає його індивідуалізація та активізація, з урахуванням особистих здібностей та інтересів студентів, а також інтенсифікація на основі перенесення центру тяжіння на самостійну роботу та активні методи навчання.

Освітній процес необхідно вибудувати таким чином, щоб в його рамках майбутній фахівець міг усвідомити соціальне функціонування цінностей, побачити варіативність цінностей професійно-навчальної діяльності, співвіднести їх з культурними нормами, дати рефлексивну оцінку власним ціннісним уявленням і орієнтаціям. У цьому полягає вирішення проблеми ціннісно-смыслового самовизначення на індивідуальному рівні, яке дозволить знайти стабільність новим позитивним цінностям суспільства і інституту освіти, зокрема.

Ціннісні орієнтації є також важливим вектором професійної діяльності та глобальною психологічною характеристикою особистості. Вони проявляються в певній спрямованості свідомості і поведінки, є їх орієнтиром, визначаючи структуру мотиваційної сфери людини. Механізм дії і розвитку ціннісних орієнтацій пов'язаний з необхідністю вирішення протиріч і конфліктів у мотиваційній сфері, селекції прагнень особистості, в найбільш загальній формі вираженої в боротьбі між обов'язком і бажанням, мотивами морального та утилітарного порядку. У ціннісних орієнтаціях акумулюється життєвий досвід, накопичений в індивідуальному розвитку людини, що визначає його взаємини з іншими людьми; перетворення особистості, в тому числі по відношенню до самої себе.

Ціннісні орієнтації посідають особливе місце і у сфері духовності особистості як неповторної індивідуальності з її прагненнями, сподіваннями, сприйняттям світу, баченням себе в ньому, усвідомленням та сприйняттям сенсу свого життя, свого призначення. Аналіз сутності духовно-моральних цінностей дозволяє характеризувати їх, як ідеал духовного життя людини, в якому виражається потреба пізнання світу та сенсу людського буття.

Таким чином, ціннісні орієнтації визначають духовний стрижень майбутнього педагога, висловлюють його ставлення до світу і до самого себе, впливають на спрямованість і зміст соціальної активності, наповнюють життя сенсом. На наш погляд, ціннісні орієнтації являються основним каналом засвоєння людиною духовної культури суспільства, аксіологічних знань, а також перетворення культурних цінностей в стимули і мотиви практичної поведінки, є системоутворюючим елементом світогляду. Значення аксіологічних знань полягає в тому, що вони збагачують зміст освіти, сприяють кращому розумінню цінностей інших культур і цілеспрямованому формуванню нової позитивної системи цінностей молоді.

Висновки. Отже, аксіологічний підхід виступає основою особистісно-професійного розвитку майбутнього педагога, який ґрунтується на ідеї пріоритету загальнолюдських цінностей і самоцінності кожної особистості та визначає перспективи подальшого вдосконалення системи освіти й оптимального використання педагогічних ресурсів відповідно до вимог сучасного суспільства. Також встановлено, що в сучасних умовах реформування суспільства особливо актуальним є питання про впровадження аксіологічного підходу у професійну підготовку майбутніх учителів. Це пов'язано з тим, що, по-перше, саме в період навчання у ВНЗ майбутній учитель відпрацьовує власну систему особистісних і професійних цінностей. По-друге, загальна спрямованість ціннісних орієнтацій педагога переважною мірою зумовлює загальний характер організованої ним навчально-виховної взаємодії з учнями. По-третє, ціннісна проблематика в царині освіти має свою специфіку, що виявляється в її прикладному аспекті, оскільки для освітян виникає необхідність не тільки у визначенні провідних для педагогічної взаємодії цінностей, але й у пошуку ефективних засобів їх трансляції молоді. У свою чергу, втілення аксіологічного підходу у педагогічний процес вищого закладу освіти передбачає чітке визначення цінностей як підґрунтя його реалізації.

Анастасія Бойко
асистент кафедри ТПП
Національного університету «Львівська політехніка»
м. Львів, Україна

ДОСЛІДЖЕННЯ РІВНЯ ЗАДОВОЛЕННЯ БАЗОВИХ ПОТРЕБ ТА ЇХ РОЛЬ У ФОРМУВАННІ САМОЕФЕКТИВНОСТІ ПРАЦІВНИКІВ СФЕРИ ІТ

Сфера інформаційних технологій – сукупність галузей діяльності людини, а також навчальних дисциплін, що пов'язані із процесами створення, зберігання, обробки даних, а також управління ними з використанням комп'ютерів (та інших видів обчислювальної техніки). ІТ-фахівці — це люди, що володіють специфічними знаннями та навичками в галузі інформаційних технологій.

У дослідженні взяли участь 50 ІТ-фахівців, серед яких 35% жінок та 65% чоловіків. Респонденти репрезентують фахівців різних напрямків сфери ІТ у різних компаніях: розробники програмного забезпечення (39% опитаних),